

POPULAȚIA ȘI AGENȚII ECONOMICI POT BENEFICIA DE PE URMA CONSOLIDĂRII SINERGIEI ÎNTRE ECONOMIE ȘI MEDIUL ÎNCONJURĂTOR

PROBLEMA:

Dezvoltarea economică verde oferă multe oportunități pentru Republica Moldova. Aceasta deschide nișe de competitivitate și potențial de export, aduce locuri de muncă decente și venituri mai durabile în zonele rurale. Noile tehnologii contribuie la utilizarea eficientă a resurselor, reducerea poluării și pot îmbunătăți calitatea vieții. Republica Moldova are o economie mică, săracă din punct de vedere al resurselor naturale, iar resursele umane și de sol fertil constituie principalele sale avantaje. Deși Republica Moldova a înregistrat recent o creștere economică puternică, țara se confruntă cu provocări de competitivitate, echitate și de mediu.

Atât experiența locală, cât și cea internațională arată că creșterea economică și durabilitatea mediului nu se exclud reciproc și nu trebuie să se excludă reciproc. Într-o tranziție la o economie verde, politicile publice vor trebui să fie utilizate pentru a reorienta consumul, investițiile și alte activități economice spre:

- Reducerea emisiilor de carbon și a poluării, creșterea eficienței energetice și a resurselor și prevenirea pierderii biodiversității și a serviciilor ecosistemice.
- Îmbunătățirea accesului la energie, produse alimentare, apă dulce, resurse biologice, servicii de salubritate, sănătate publică și de îngrijire medicală, noi locuri de muncă, sisteme de protecție socială, tehnologii informaționale și de comunicare, precum și de formare și educație, inclusiv pentru dezvoltare și consum durabile.

Calea Republicii Moldova spre UE oferă oportunități suplimentare pentru promovarea economiei verzi/ecologice și a eco-inovării. Cooperarea UE - Republica Moldova privind politica industrială și antreprenorială

DATE CHEIE:

- Piața UE pentru produsele organice/ecologice este în creștere, depășind valoarea de 21,5 miliarde de euro în 2011.
- În timp ce doar 1,7% din terenurile agricole sunt cultivate în sistem ecologic/organic în Republica Moldova, exporturile de produse organice/ecologice reprezintă peste 11% din totalul exporturilor agricole. În același timp, subvențiile în agricultura organică constituie doar 0,7% din totalul subvențiilor în agricultură, în timp ce subvențiile pentru pesticide și îngrășăminte ajung la 12,1%.
- Intensitatea energiei și a resurselor în Moldova, deși în scădere, este deocamdată mai mare de două ori decât media UE.
- Ponderea energiei regenerabile în consumul de energie este aproape de 5% cu un potențial estimat de trei ori mai mare.
- În 2010-2013, economia a înregistrat o creștere medie anuală de până la 8%.

pune un accent special pe crearea condițiilor și a cadrelor de politici mai bine cu scopul de a îmbunătăți competitivitatea, inclusiv gestionarea schimbărilor structurale, dezvoltarea parteneriatelor public-privat și a problemelor de mediu și energetice.

PROGRESE:

Recent au fost înregistrate progrese semnificative în dezvoltarea politicii naționale și a cadrului legal:

- Strategia Națională de Mediu promovează economia verde/ecologică ca fiind unul din obiectivele sale. Principiile dezvoltării economiei verzi pot fi găsite suplimentar în Strategia Energetică 2030, Strategia de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural pentru anii 2014-2020, și Foaia de Parcurș privind Competitivitatea.
- În aprilie 2014, Miniștrii Mediului, Economiei, și Agriculturii și Industriei Alimentare au semnat de comun o Declarație de Intenție asumându-și angajamentul de a coordona eforturile în vederea promovării economiei verzi și asigurării dezvoltării durabile și prietenoase mediului a tuturor aspectelor vieții în Republica Moldova¹.
- Promovarea deșeurilor agricole interne drept sursă regenerabilă de energie poate stimula dezvoltarea afacerilor, crearea locurilor de muncă și a lanțurilor de valoare adăugată la nivel local: aproximativ 120 de producători de bio-carburanți locali și 5 producători de cazane au apărut pe piață, precum și 33 companii de audit energetic și peste 3,000 de companii de construcții, de consultanță și inginerie lucrează în sectorul energetic în total.
- Potrivit statisticilor oficiale, suprafața destinată agriculturii organice/ecologice (atât certificată cât și în conversie) a înregistrat un ritm constant de creștere în perioada anilor 2003-2012 de la 80 ha la 61280 ha, cu un declin până la 51 681 ha în 2013 (inclusiv 42 327 ha - certificate organic), sau aproximativ 3,8% din total.
- Atât finanțarea publică cât și privată au devenit disponibile pentru susținerea procesului de tranziție la economie verde. Fondul de Eficiență Energetică finanțează proiecte de eficiență energetică în sectorul public.
- Accesul la finanțare pentru investițiile verzi este esențial atât prin programele de cheltuieli publice cât și prin fonduri private. Utilizarea specifică a finanțelor publice poate intensifica fluxurile financiare private în investițiile verzi, realizând rate de îndatorare de până la 1:5.
- Poziționarea instrumentelor naționale, cum ar fi Fondul Ecologic Național sau Fondul de Eficiență Energetică astfel încât să fie gata de a valorifica finanțarea internațională, care devine disponibilă, de exemplu, de la Fondul Verde pentru Climă, asigurând corespunderea acestora cu principiile fiduciare internaționale, standardele de management ale ciclului de proiect și măsuri de protecție sociale și de mediu.

- **Stabilirea stimulentei adecvate:** Legislația de mediu, reglementarea afacerilor, schemele de subvenționare, sisteme fiscale - toate trebuie să stabilească stimulente adecvate pentru eficiență, reducerea poluării și eco-inovare. Acest lucru necesită reforma subvențiilor dăunătoare mediului, ecologizarea tuturor schemelor publice de stimulare și un design potrivit al taxelor ecologice.
- **Promovarea producției mai pure și eficientizarea resurselor, precum și a întreprinderilor ecologice inovatoare mici și mijlocii:** Pachetele de politici focusate pot promova instrumente de reglementare, bazate pe informație și financiare pentru ecologizarea IMM-urilor, în combinație cu programele de cheltuieli specifice.
- **Achizițiile publice verzi/ecologice:** Guvernul este un important consumator, ajungând la peste 25% din PIB.
- **Sensibilizarea și educarea forței de muncă responsabilizatoare tranziției spre economie verde:** Promovarea consumului durabil, crearea, de exemplu, a piețelor locale de produse ecologice. Elaborarea unor politici care să permită instituțiilor de învățământ publice și private să adopte curriculumul „verde”.
- **Măsurarea progresului și adaptarea politicilor:** Disponibilitatea datelor și indicatorilor trebuie să fie îmbunătățită în continuare pentru luarea deciziilor bazate pe dovezi privind economia verde și determinarea costurilor impactului asupra mediului.
- **Elaborarea unei mărci naționale „Green Moldova/Moldova verde”,** inclusiv a procesului de certificare transparent.

CE RĂMÂNE DE FĂCUT:

Realizarea cu succes a agendei de dezvoltare verde necesită o abordare cuprinzătoare cu eforturi concertate ale întregului guvern și a sectorului privat:

- **Actualizarea cadrelor de politici naționale:** Principiile dezvoltării economice verzi trebuie să fie integrate în toate strategiile și planurile naționale și sectoriale relevante.
- **Finanțarea procesului de tranziție spre economie verde:**

¹ http://www.md.undp.org/content/dam/moldova/img/PressCenter/UNDP_MD_GreenDevDeclaration_8April2014.JPG